

**Unia
Gospodarcza
i Walutowa**
oznacza

**uzgadnianie i
prowadzenie jednolitej
polityki monetarnej i
fiskalnej**

**nieodwracalne ustalenie
kursów walut państw
członkowskich między sobą i
wprowadzenie jednolitej
jednostki walutowej**

Unia Gospodarczo – Walutowa

(Economic and Monetary Union - EMU)

Austria, Belgia, Finlandia, Francja, Hiszpania, Holandia,
Irlandia, Luksemburg, Niemcy, Portugalia, Włochy i Grecja

Od Traktatu Rzymskiego do raportu Wenera

- ✓ 1957 T.Rz. nie przewidywał utworzenia Unii Walutowej
- ✓ Komitet Walutowy (Monetary Committee) - ciało doradcze Rady Ministrów i ówczesnej Komisji Wspólnot Europejskich
- ✓ Kraje EWG należały do systemu finansowego z Bretton Woods, ich waluty miały stałe kursy wobec dolara amerykańskiego, wymienialnego na złoto ($\pm 1\%$, okresowe korekty kursów centralnych)

Od Traktatu Rzymskiego do raportu Wenera

- ✓ 1968r. Dyskusja o integracji walutowej, zacieśnienie więzi gospodarczych, upadek Bretton Woods.
- ✓ Na szczycie EWG w Hadze w grudniu 1969r. uzgodniono utworzenie w przyszłości Unii Gospodarczej i Walutowej oraz powołano komitet pod przewodnictwem Pierre'a Wenera
- ✓ Grupa Wenera przedstawiła swój raport w październiku 1970r., proponując dojście do EMU w ciągu 10 lat, w trzech etapach

Od raportu Wenera do Europejskiego Systemu Walutowego

- ✚ Państwa EWG zgodziły się 1971r. na tryfazowe dojście do EMU, Nie uzgodniono szczegółów (rezygnacja z kompetencji, brak przepisów traktatowych). Plany legły w gruzach wraz z upłynięciem dolara w sierpniu 1971r. (BW +/-1% do 2,25% tunel; +/- 1,125% wąż)
- ✚ Nowa propozycja Unii Gospodarczej i Walutowej została złożona w 1977r. Roy Jenkins, przewodniczącego Komisji,

Od raportu Wenera do Europejskiego Systemu Walutowego

✓ Utworzenie 13 marca 1979r. Europejskiego Systemu Walutowego (European Monetary System - EMS). Podstawowymi trzema elementami składowymi EMS były: europejska jednostka walutowa (European Currency Unit - ECU), mechanizm kursowy (Exchange Rate Mechanism - ERM) oraz system wzajemnych kredytów między bankami centralnymi. Cel – stabilizacja kursów.

✓ ECU – koszyk 9 walut

✓ ERM – stałe kursy (do ECU i bilateralne), korekta gdy rynkowy odchyłał się $\pm 2,25\%$ ($\pm 6\%$) (do sierpnia 1993)

✓ Kredyty

1977

Integracja

5
grudnia
1978

Integracja

1979

Powołanie Europejskiego Systemu Walutowego (ESW), w celu utrzymania stabilnych kursów wymiany walutowej.

Był oparty na trzech elementach:

**mechanizmy
kredytowe**

**mechanizm
kursowo-
interwencyjny**

**Europejska
Jednostka
Walutowa
ECU**

Od Europejskiego Systemu

Walutowego do Traktatu z Maastricht

- ✓ 1988r powołano Komitet ds. Badań nad Unią Gospodarczą i Walutową (Jacques Delors)
- ✓ Komitet zaproponował osiągnięcie Unii Gospodarczej i Walutowej w 3 etapach: zacieśnianie koordynacji polityki gospodarczej i walutowej; powołanie niezależnego Europejskiego Banku Centralnego; stworzenie wspólnej waluty.
- ✓ cele: całkowita liberalizacja przepływów kapitałowych, pełna integracja rynków finansowych, całkowite i nieodwołalne usztywnienie kursów walut narodowych krajów członkowskich, zastąpienie walut narodowych wspólnym pieniądzem,

✓ oparciu o raport Komisji Delorsa, Rada Europejska w Madrycie w czerwcu 1989r. postanowiła rozpocząć realizację pierwszego etapu EMU od lipca 1990r., wraz z wprowadzeniem pełnej liberalizacji przepływów kapitału między ośmioma państwami członkowskimi EWG,

✓ na mocy Traktatu o UE z Maastricht (podpisany 7 lutego 1992r., wszedł w życie 1 listopada 1993r.) wprowadzono do Traktatu Rzymskiego o EWG poprawki i uzupełnienia dotyczące budowy **Unii Gospodarczej i Walutowej.**

Plan integracji gospodarczej i walutowej – Raport Delorsa

**Unia Gospodarcza -
obszar gospodarczy
na którym
zapewnione są:**

- jednolity rynek,
- polityka konkurencji,
- wspólna polityka dotycząca przemian w gospodarce,
- polityka antyinflacyjna.

**Unia Walutowa -
obszar walutowy
na którym
zapewnione są:**

- wymienialność walut,
- liberalizacja transakcji kapitałowych,
- eliminacja wahań kursów walutowych,
- integracja rynku finansowego.

1991 Integracja

7
lutego
1992

Integracja

1993

**Utworzenie jednolitego rynku
wewnętrznego było tylko etapem
niezbędnym do osiągnięcia wyższego
poziomu integracji. Powstała:**

Unia Europejska

1991

Integracja

**7
lutego
1992**

Integracja

1993

**Traktat
z
Maastricht**

w sprawach Unii Gospodarczej i Walutowej

- ◆ **Stworzenie podstaw prawnych dla UGW**
- ◆ **Harmonogram tworzenia UGW**
- ◆ **Kryteria członkostwa w UGW**
- ◆ **Zasady funkcjonowania Europejskiego Banku Centralnego**

TRZY ETAPY

1. Etap pierwszy

Pierwszy etap realizacji EMU trwał od lipca 1990r. do końca 1993r.

W tym czasie kraje Wspólnot Europejskich miały:

- a) zapewnić pełną swobodę przepływu kapitału,
- b) poprawić funkcjonowanie Europejskiego Systemu Walutowego,
- c) zacieśnić współpracę pomiędzy bankami centralnymi.

2. Etap drugi

Od początku 1994r. do końca 1998r., utworzenie Europejskiego Instytutu Walutowego (European Monetary Institute), będącego załącznikiem przyszłego Europejskiego Banku Centralnego.

Do końca tego etapu:

- a) pełna niezależność banków centralnych od rządów,
- b) koordynacja narodowych polityk gospodarczych i walutowych, dochodzenie do zbieżności podstawowych wskaźników gospodarczych,
- c) na podstawie kilku kryteriów zbieżności (konwergencji)
 - kwalifikacja krajów do uczestnictwa w Unii Gospodarczej i Walutowej.

1993

Integracja

1

stycznia

1994

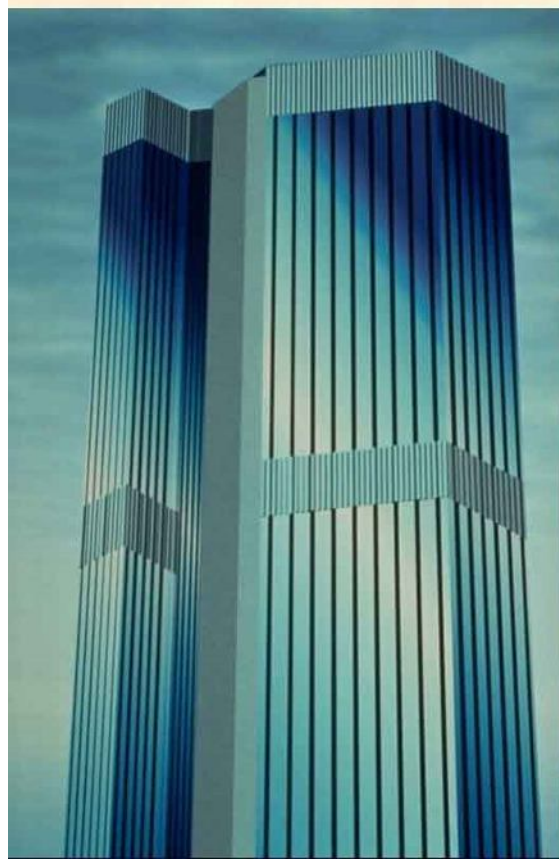
Integracja

1995

Drugi etap realizacji UGW (1994 - 1998)

Działania Europejskiego Instytutu Monetarnego:

- umacnianie współpracy między narodowymi bankami centralnymi,
- dążenie do zapewnienia stabilności cen,
- kontrola funkcjonowania Europejskiego Systemu Walutowego,
- przygotowania do prowadzenia w UGW jednolitej polityki walutowej,
- przygotowania do funkcjonowania Europejskiego Systemu Banków Centralnych,
- przygotowanie emisji banknotów nowego pieniądza.

**W Protokóle do Traktatu z Maastricht ustalono
pięć takich kryteriów, warunkujących
uczestnictwo w trzeciej fazie EMU:**

1. Kryterium stabilności cen: średnia stopa inflacji w roku poprzedzającym ocenę gotowości do EMU nie może przekraczać średniego wskaźnika inflacji odnotowanego w tym samym czasie w trzech krajach o najniższej dynamice cen o więcej niż o 1,5 pkt. proc.;

**W Protokóle do Traktatu z Maastricht ustalono
pięć takich kryteriów, warunkujących
uczestnictwo w trzeciej fazie EMU:**

- 2 Kryterium deficytu budżetowego: udział deficytu sektora rządowego w produkcie krajowym brutto (PKB) mierzonym w cenach rynkowych, w roku poprzedzającym ocenę gotowości do EMU, nie powinien przekraczać 3 proc.

**W Protokóle do Traktatu z Maastricht ustalono
pięć takich kryteriów, warunkujących
uczestnictwo w trzeciej fazie EMU:**

3. Kryterium długu publicznego: udział zadłużenia publicznego w PKB w roku poprzedzającym ocenę nie powinien przekraczać 60 proc.;
4. Kryterium stóp procentowych: średnia nominalna, długookresowa stopa procentowa w roku poprzedzającym ocenę nie powinna być wyższa o więcej niż 2 pkt. proc. od średniej stopy procentowej w trzech krajach o najniższym poziomie inflacji;

W Protokóle do Traktatu z Maastricht ustalono pięć takich kryteriów, warunkujących uczestnictwo w trzeciej fazie EMU:

5. Kryterium udziału w mechanizmie kursowym Europejskiego Systemu Walutowego: kraj aspirujący do przystąpienia do trzeciej fazy EMU powinien być przynajmniej przez dwa lata poprzedzające badanie członkiem Europejskiego Systemu Walutowego i respektować normalny przedział wahań kursów walut przewidziany w ramach mechanizmu kursowego.

W grudniu 1996r. Rada Europejska przyjęła **Pakt na rzecz Stabilności i Rozwoju**, będący kodeksem postępowania w zakresie spełniania budżetowego kryterium zbieżności. Pakt ten ma zapewnić dyscyplinę fiskalną i stabilność cen na terenie Unii Gospodarczej i Walutowej.

Marzec 1998r. - Komisja Europejska zarekomendowała 11 krajów: Austrię, Belgię, Finlandię, Francję, Hiszpanię, Holandię, Irlandię, Luksemburg, Niemcy, Portugalię i Włochy. Z własnej woli poza strefą euro pozostały i dalej pozostają Dania, Szwecja i Wielka Brytania (klauzula opt-out), a Grecji nie udało się spełnić wymaganych kryteriów (od 01.01.2001)

1997

Integracja

1
czerwca
1998

Integracja

1999

Europejski Bank Centralny

We Frankfurcie nad Menem - kieruje polityką monetarną państw Unii, w których obowiązuje waluta euro.
EBC jest niezależny od jakichkolwiek wpływów politycznych.

Eurotower
Frankfurt am Main

Zadania EBC:

- zarządza rezerwami walutowymi 12 państw członkowskich,
- ustala poziom stóp procentowych w strefie euro,
- przeprowadza operacje dewizowe i dba o sprawne działanie systemów płatniczych,
- pełni funkcje doradcze - opinia wobec organów UE i organów narodowych.

*EBC ma wyłączne
prawo wydawania
zgody na emisję
banknotów euro.*

1997

Integracja

Integracja

1999

1998

Europejski System Banków Centralnych - tworzy go Europejski Bank Centralny wraz z narodowymi bankami centralnymi

Zadania ESBC:

- definiowanie i realizacja polityki walutowej Wspólnoty,
- przeprowadzanie operacji dewizowych,
- przechowywanie oficjalnych rezerw dewizowych państw członkowskich i zarządzanie nimi,
- wspieranie sprawnego działania systemów płatniczych.

Trzeci etap EMU rozpoczął się, zgodnie z planem, 1 stycznia 1999r.

◆z początkiem 1999r. została wprowadzona wspólna waluta - euro, a przestała istnieć ECU, która została zastąpiona przez euro w stosunku 1:1;

◆nastąpiło nieodwołalne usztywnienie kursów centralnych walut wobec euro, a w konsekwencji także i wobec siebie (31.12.1998);

◆euro jest samodzielną i pełnoprawną jednostką pieniężną i jest stosowane w rozliczeniach bezgotówkowych, natomiast banknoty i monety narodowe zachowują ważność do momentu wprowadzenia euro do powszechnego obiegu, co miało nastąpić w okresie od 1 stycznia do 30 czerwca 2002r.;

◆po tej dacie banknoty i monety euro uzyskały status jedyne go prawnego środka płatniczego wewnątrz strefy euro.

1998

Integracja

1
stycznia
1999

Integracja

2000

Utworzenie Unii Gospodarczej i Walutowej - *Trzeci etap realizacji UGW*

**Kryteria wejścia kraju do UGW - dopuszczalne
wielkości (określone w Traktacie z Maastricht):**

- średniej stopy inflacji,
- deficytu budżetowego,
- długu publicznego,
- średniej nominalnej długookresowej stopy procentowej,
- przedziału wahań kursów walut.

1998

Integracja

1

stycznia

1999

Integracja

2000

Państwa członkowskie UGW

Do strefy euro nie należą

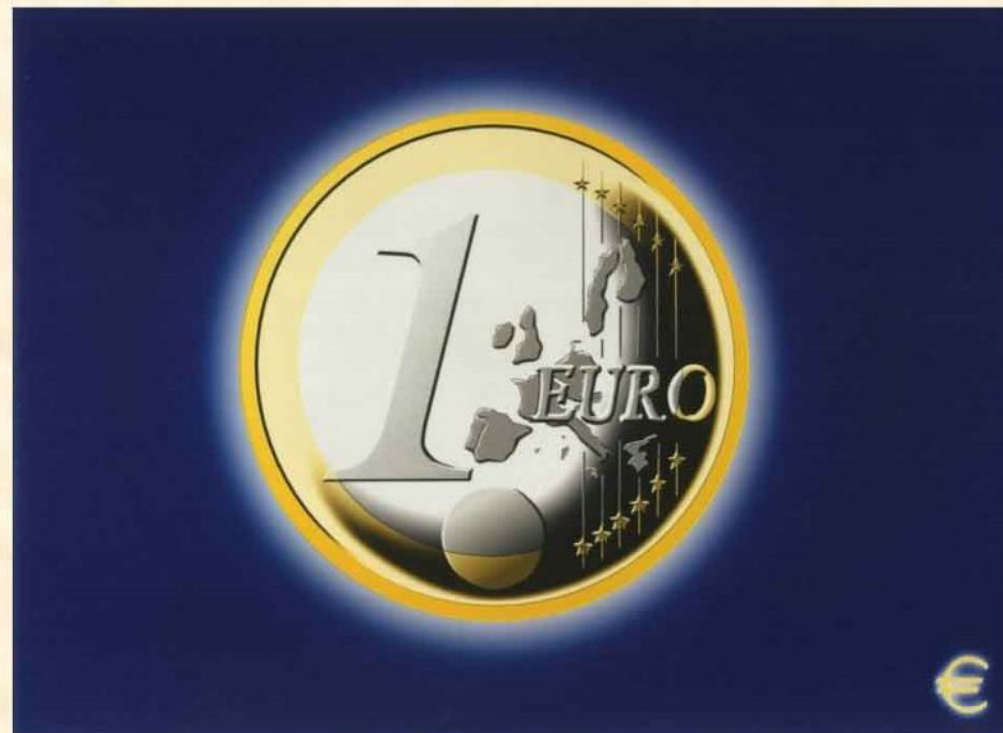

Dania, Wielka Brytania i Szwecja.

1
stycznia
2002

Zaczyna funkcjonować wspólna

europejska waluta: EURO

Fazy wprowadzania euro

OKRES PRZYGOTOWAWCZY (1998)

- Ogłoszenie listy krajów zakwalifikowanych do UGW
- Przyjęcie prawodawstwa niezbędnego do wprowadzania euro
- Przyjęcie systemu finansowego do przyjęcia nowej waluty

OKRES PRZEJŚCIOWY (1 stycznia 1999 - 31 grudnia 2001)

- Euro samodzielną walutą
- Nieodwołalne usztywnianie kursów walut państw UGW względem euro
- Rozpoczęcie działalności Europejskiego Banku Centralnego
- Euro używane tylko w rozliczeniach bezgotówkowych
- Nowe emisje instrumentów finansowych – włączanie euro
- Osoby prywatne i przedsiębiorstwa mogą mieć rachunek bankowy w euro

Fazy wprowadzania euro

OKRES KOŃCOWY (1 stycznia - 31 lipca 2002)

- 👉 Banknoty i monety wprowadzone do obiegu
- 👉 Narodowe banknoty i monety stopniowo wycofywane z obiegu
- 👉 Płace, świadczenia socjalne i transakcje detaliczne dokonywane w euro
- 👉 Zakończenie procesów dostawczych w instytucjach publicznych i jednostkach usługowych, narodowe waluty przestają być prawnym środkiem płatniczym
- 👉 Od 28 lutego 2002, euro jedynym środkiem płatniczym UGW

Euro – wspólna waluta europejska

Euro w stosunku do walut krajowych

„strefy euro”

Belgia	Niemcy	Hiszpania	Francja	Irlandia	Włochy	Luksemburg	Holandia	Austria	Portugalia	Finlandia
										
frank	marka	peseta	frank	funt	lir	frank	gulden	szyling	eskudo	marka
40,3399		166,386		0,787564		40,3399		13,7603		5,94573
	1,95583		6,55957		1936,21		2,20371		200,482	

EURO

- **Etapy integracji europejskiej,**
 - strefa wolnego handlu,
 - unia celna,
 - jednolity rynek wewnętrzny,
 - unia gospodarcza i walutowa,
 - unia polityczna.

EURO

- Zasady wprowadzania euro (1997-98):
 - Rozporządzenie Rady 1103/97 z 17 VI 97 w sprawie niektórych postanowień dotyczących wprowadzania euro,
 - Rozporządzenie Rady 974/98 z 3 V 98 w sprawie wprowadzenia euro,
 - Rozporządzenie Rady 2866/98 z 31 12 98 w sprawie wymiany między euro i walutami państw członkowskich.
 - Uregulowania krajowe dotyczyły: długości okresu podwójnego obiegu, zasad wymiany banknotów i monet, zasad przejścia na euro w zakresie dłużnych papierów wartościowych.

EURO

- **Europejski Bank Centralny,**
 - ustalanie podstawowych stóp procentowych,
 - utrzymanie stabilności cen na obszarze UGW,

***Europejski System
Banków Centralnych***

EURO

- Oddziaływanie wspólnej waluty na polskie:
 - banki i instytucje finansowe, które prowadzą rozliczenia ze strefą euro,
 - przedsiębiorstwa dokonujące handlu zagranicznego z podmiotami z krajów UGiW,
 - spedytorów i przewoźników,
 - podmioty, których właścicielami są osoby fizyczne i prawne mające siedzibę w kraju członkowskim UGiW,
 - firmy polskie podejmujące wspólne przedsięwzięcia z firmami ze strefy euro,
 - przedsiębiorstwa świadczące usługi na rzecz podmiotów z UGiW, a także np. firmy turystyczne organizujące wyjazdy do krajów strefy euro.

Korzyści i koszty wprowadzenia euro w skali mikroekonomicznej

- likwidacja kosztów wymiany walut – eliminacja prowizji bankowych i innych (ok. 13-19 mld ECU),
- likwidacja kosztów zabezpieczenia przed ryzykiem walutowym (ok.. 0,5 % PKB w krajach UGW),
- łatwiejsze podejmowanie długoterminowych decyzji dzięki eliminacji ryzyka kursowego,
- naciski na obniżanie stóp procentowych kredytów – dostęp do tańszego kapitału,

Korzyści i koszty wprowadzenia euro w skali mikroekonomicznej

- uproszczenie księgowości – rachunkowość prowadzona tylko w euro i ułatwione fakturowanie przy sprzedaży za granicę, ułatwienie w sporządzaniu skonsolidowanych sprawozdań finansowych,
- uproszczenie i centralizacja zarządzania gotówką w firmie,
- obniżenie innych kosztów bankowych (mniejsza ilość rachunków),
- cenowa przejrzystość i tendencja do cenowego ujednolicania rynku,

Korzyści i koszty wprowadzenia euro w skali mikroekonomicznej

- mniejsze bariery centralizacji zaopatrzenia (wybór jednej, najlepszej oferty dostawcy),
- rozwój powiązań pomiędzy podmiotami,
- łatwiejsze porównywanie płac,
- modernizacja systemów informatycznych,
- zmiana sposobu prowadzenia księgowości,

Korzyści i koszty wprowadzenia euro w skali mikroekonomicznej

- szkolenie kadr do posługiwania się nową walutą, jej rozpoznawania, przeliczania pomiędzy pieniądzem narodowym a euro,
- konwersja dokumentów finansowych,
- w okresie przejściowym posiadanie odrębnych kas dla walut lub zakup nowych,
- nowe strategie marketingowe (gł. polityka cenowa!).

Ważniejsze konsekwencje makroekonomiczne

- pojawienie się euro jako waluty kontraktów, płatności, udzielania kredytów i emitowania papierów dłużnych,
- zmniejszenie się kosztów transakcyjnych przy wymianie walut narodowych i kosztów operacji zabezpieczających przed ryzykiem kursowym,
- obniżenie kosztów prowadzenia rachunków walutowych,
- dostęp do szerszej i tańszej oferty usług bankowych,
- większa przejrzystość cen, niższe stopy procentowe.

Niektóre problemy

- zaostrzanie konkurencji na rynkach strefy euro,
- problem z ciągłością kontraktów, zwłaszcza długoterminowych, w których następuje zamiana waluty narodowej na euro,
- czasem: konieczność potwierdzania nowych warunków kontraktu.

Komisja Europejska – ocena wpływu euro na podmioty gospodarcze w krajach wchodzących do UE:

- zwiększenie obrotów handlu zagranicznego ze względu na obniżenie kosztów wymiany walut,
- korzyści ze zwiększenia efektywności rynku finansowego, co winno skutkować zmniejszonym kosztem pozyskania kapitału,

Euro a polski handel zagraniczny

- ujednolicenie kontraktów danego przedsiębiorstwa, wynikające z większej możliwości stosowania tej samej waluty kontraktu, fakturowania i płatności,
- konieczność przeliczenia swoich zobowiązań, należności itp. z walut narodowych na euro,
- przymus adaptacji komputerowych systemów ewidencyjno-rozliczeniowych do nowej sytuacji płatniczej (euro zamiast walut narodowych),

Euro a polski handel zagraniczny

- szkolenie personelu w zakresie rozpoznawania nowej waluty, konsekwencji jej wprowadzenia czy zmian w sposobie rozliczania,
- zmniejszenie ryzyka rozliczeniowego (mniejsza ilość transakcji walutowych),
- efektywniejsze zarządzanie gotówką dzięki zmniejszeniu niepewności działania oraz liczby zmiennych,
- konieczność przygotowania nowych wersji cenników, faktur i ofert,

Euro a polski handel zagraniczny

- przymus dokonania korekty strategii marketingowej w przypadku stosowania tzw. strategicznych punktów cenowych,
- potencjalnie łatwiejszy i tańszy dostęp do kapitału na europejskim rynku finansowym, dzięki jego scaleniu i ujednoliceniu, a zarazem zwiększeniu stopnia jego konkurencyjności oraz w wyniku obniżki stóp procentowych,
- dostęp do nowych źródeł finansowania (nowych instrumentów finansowych),
- większa możliwość narzucenia obcego pieniądza jako waluty kontraktu przez partnera ze słabiej rozwiniętego gospodarczo kraju członkowskiego UGiW ze względu na większe znaczenie euro w systemie walutowym niż np. escudo czy pesety.

Polska a strefa EURO

Celem integracji Polski z Unią Europejską powinno być pełne włączenie się w struktury gospodarcze UE, a dzięki temu osiągnięcie poziomu zdrowej, stabilnej gospodarki rynkowej, cechującej się niską inflacją, niskimi stopami procentowymi oraz równowagą budżetową i rozsądnymi rozmiarami długu publicznego.

Uczestnictwo w Unii Gospodarczej i Walutowej leży w **strategicznym interesie** naszego kraju.

Warunki:

- brak alternatywy – na podstawie Traktatu z Maastricht
- spełnienie warunków konwergencji (także w strefie realnej) – stabilizacja gospodarki;
- dostosowania instytucjonalne (NBP);
- akceptacja ze strony Unii Europejskiej;
- istotne jest także przyjęcie zgodnego ze strategią kalendarium.

Co czeka Polskę?

- „dobrowolne” przystąpienie do EMK (ERM II) i wykazanie, że członkostwo przebiega bez zakłóceń;
- udowodnienie wiarygodności, utrzymując kurs złotego względem euro w granicach zawężonego pasma wahań;
- wykazać zdolność obrony kursu, nawet przy jednostronnej interwencji dewizowej. Jest, bowiem bardzo możliwe, że ze względu na sytuację konwergencyjną w Polsce, Europejski Bank Centralny nie będzie interweniował;

Co czeka Polskę?

- wykazanie się niskimi, długookresowymi stopami procentowymi i niską inflacją;
- unikanie nadmiernych deficytów, zgodnie z zasadą przyjętą w Traktacie z Maastricht i w Pakcie Stabilizacji, deficyt budżetowy powyżej 3% będzie zawsze uważany za nadmierny (co może uruchomić sankcje ze strony władz UGIW);
- prowadzenie polityki budżetowej zgodnej z zaleceniami Komisji.

Szanse:

- ograniczenie ryzyka kursu walutowego,
- przejrzystość cen
- obniżenie kosztów transakcyjnych,
- wzrost obrotów w handlu zagranicznym,
- utrzymanie reżimu odnośnie wskaźników makroekonomicznych (stabilizację stóp procentowych itp.)

Szanse:

- polityka makroekonomiczna państw UGIW zapewnić musi „zdrowy” stan gospodarki, w tym uzdrowienie finansów publicznych;
- jeden pieniądz sprzyja rozwojowi rynku finansowego i ułatwia pozyskanie środków finansowych;

Koszty i zagrożenia:

- ograniczenie suwerenności w sferze monetarnej;
- utrata możliwości stosowania kursu walutowego jako instrumentu polityki gospodarczej (**Będąc w „Eurolandzie” poprawić konkurencyjność można będzie tylko poprzez wzrost jakości lub produkcję nowych wyrobów**);

Możliwe drogi do Euro:

- dwa sposoby niekonwencjonalne:
 - system „*currency board*”
 - jednostronna euroizacja
- trzy sposoby opierające się na różnych wariantach standardowej drogi dochodzenia kraju członkowskiego Unii Europejskiej do strefy euro

System „*currency board*”

polega na ustawowym, ścisłym związaniu emisji pieniądza krajowego z rezerwami walutowymi i ustaleniu sztywnego kursu (drogą ustawową) waluty krajowej wobec wybranej waluty międzynarodowej (np. Euro).

System ten stosuje obecnie np.: Litwa, Bułgaria czy Estonia.

System „*currency board*”

- władza monetarna musi dysponować wystarczającymi rezerwami walutowymi, aby zbudować wiarygodność i zagwarantować wymianę walut;
- kraj zobowiązuje się do długoterminowego utrzymywania systemu; podstawą prawną *currency board* jest umocowanie ustawowe, dzięki czemu system zyskuje wiarygodność;
- ograniczona jest możliwość udzielania kredytów przez bank centralny, zabronione jest udzielanie pożyczek rządowi; możliwe jest utrzymanie ograniczonej działalności banku centralnego jako kredytodawcy ostatniej szansy dla banków;

Jednostronna euroizacja

- polegałby na jednostronnym, (bez współpracy z UE) zastąpieniu krajowej waluty przez euro.
- Założeniem tej koncepcji jest zamiana prawnego środka płatniczego w Polsce ze złotego na euro. Tym sposobem wszystkie zobowiązania, należności i ceny zostałyby po jednolitym kursie przeliczone na euro (pieniądz polski byłby w obiegu jeszcze przez określony czas). Zamiana złotego na euro miałaby sprawić, że Polska stałaby się krajem stabilności walutowej.

Standardowa droga wejścia do strefy euro

- Standardowa droga do strefy euro jest **wyraźnie określona** (traktatem).
- Etap po uzyskaniu członkostwa to dwuletni udział w Europejskim Mechanizmie Kursowym (EMK).
Oznacza to usztywnienie kursu złotego wobec euro na dwa lata, przy założeniu możliwości wahań kursu rynkowego w granicach $\pm 15\%$. Należy pamiętać o tym, że początek tego dwuletniego okresu nie musi pokrywać się z momentem wejścia Polski do Unii Europejskiej

Standardowa droga wejścia do strefy euro

Trzy warianty powyższej drogi to „pochodne” momentu wstąpienia kraju członkowskiego UE do EMK

Standardowa droga wejścia do strefy euro

Wariant 1. – już nierealny

Szybkie uczestnictwo w strefie euro. Polska wstępuje do mechanizmu kursowego z dniem członkostwa. Przy tym założeniu do strefy euro weszlibyśmy 1.05.2006.

Standardowa droga wejścia do strefy euro

Wariant 2.

Średnie tempo wejścia do strefy euro. W tym wariantcie przyjmuje się wejście do EMK po roku lub po dwóch latach od momentu wejścia do UE. Oznaczałoby to wejście do euro w 2007/2008 roku.

Standardowa droga wejścia do strefy euro

Wariant 3.

Późne uczestnictwo w strefie euro. W tym wariantcie do „poczekalni”, czyli EMK weszlibyśmy dopiero po trzech, czterech latach od momentu wejścia do UE. Oznaczałoby to zastąpienie złotówki przez euro w 2009/2010 roku.

Szybkie wejście do strefy euro:

- wcześniejsze spełnienie warunków i tak niezbędnych i dobrych dla rozwoju. Jest to strategia „*win-win*” – podwójnego zwycięstwa
- okres przejściowy (minimum dwa lata) może być okresem niełatwym, okresem zaburzeń i szybkich napływów i odpływów kapitałów krótkoterminowych - lepiej, aby ten okres **był raczej krótszy niż dłuższy**

Szybkie wejście do strefy euro:

- Wcześniejsze przyjęcie euro oznacza szybsze osiągnięcie korzyści, jakie się z tym wiążą **bezpośrednio** (tzn. brak ryzyka walutowego, jednolite ceny, zmniejszenie kosztów transakcyjnych)
- Osiągnięcie stabilności walutowej
- Obniżenie inflacji i zbliżenie stóp procentowych do poziomu unijnego

Późne zastąpienie złotego :

- utrata kursu jako ważnego narzędzia dostosowawczego;
- polityka pieniężna i kursowa w UGIW jest prowadzona na szczeblu ponadnarodowym i pod kątem potrzeb Unii jako całości (a nie poszczególnych państw);
- szybkie usztywnienie kursu złotego nie byłoby dla Polski korzystne, gdyż musiałoby się odbyć w **warunkach realnego i nominalnego przewartościowania polskiego pieniądza.**

Późne zastąpienie złotego :

- usztywnienie kursu wiązać się będzie z utratą **jedynego** mechanizmu dostosowawczego, który może neutralizować skutki szoków zewnętrznych
- dłuższy udział w mechanizmie kursowym to potrzebny nam **test stabilności złotego**
- w czasie „dochodzenia” do wspólnej waluty, dokonać się musi przede wszystkim **konwergencja realna**

Późne zastąpienie złotego :

Strona unijna nie wydaje się
specjalnie namawiać nas
do pośpiechu w dążeniu
do strefy euro
wręcz przeciwnie

Konkluzja :

- Strategia wejścia Polski do strefy euro powinna łączyć dwa elementy:
 - element maksymalizacji wysiłku w spełnieniu kryteriów zbieżności
 - element czasu, założenia harmonogramu wynikające z postanowień traktatowych UE i naszych możliwości

Harmonijne i stabilne funkcjonowanie euro leży także w naszym interesie

Polsce potrzebna jest bardzo silna motywacja w celu wzmocnienia gospodarki i zbliżenia poziomu rozwoju naszego kraju do poziomu unijnego.

Teorię optymalnego obszaru walutowego zastąpiono wprowadzie w UE w latach 90-tych mniej rygorystyczną teorią kosztów, nie oznacza to jednak, że UE zgodzi się w przyszłości na wejście krajów kandydujących na tyle słabo przygotowanych, że zagrozi to strefie euro.

Efekty i korzyści utworzenia UGW:

likwidacja kosztów wymiany walut,

eliminacja ryzyka kursowego,

łatwiejszy dostęp do rynku europejskiego,

większa przejrzystość cen,

szybszy wzrost gospodarczy w państwach członkowskich,

konsolidacja narodowych rynków kapitałowych.

EURO. Konsekwencje dla MSP

- **Użyteczne adresy:**

- <http://www.nbp.pl>

Prezentacja monet i banknotów euro, wraz z ich zabezpieczeniami, sztywne kursy wymiany walut narodowych na euro, kalendarium wymiany, informacje o państwach należących do Eurolandu. Informacje na temat Unii Gospodarczo-Walutowej, waluty euro, jej znaczenia dla Polski.

- <http://www.euro.gov.uk>

Informacje na temat krajów Eurolandu, banknoty i monety euro oraz ich zabezpieczenia.

EURO. Konsekwencje dla MSP

- **Użyteczne adresy:**

- <http://www.ecb.int>

Oficjalna witryna Europejskiego Banku Centralnego.

- <http://www.euro.ecb.int>

Oficjalna strona waluty Unii Europejskiej. Banknoty i monety euro (w tym: zabezpieczenia, produkcja i dystrybucja), kursy wymiany walut narodowych na euro, terminarz wprowadzania euro w poszczególnych krajach Eurolandu; historia euro, słowniczek terminów, najnowsze wydarzenia dotyczące euro. Strona przedstawia też zasadę działania Europejskiego Systemu Banków Centralnych.

